

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 118/16, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2012, č. j. 10 A 221/2010 - 90,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalované **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal dne 26. 4. 2010 Krajskému soudu v Brně žalobu, kterou se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 29. 3. 2010, č. j. 798/10, o určení Mgr. J. Štainbrucha advokátem stěžovatele. Krajský soud v Brně poté usnesením ze dne 24. 5. 2010, č. j. 30 A 40/2010 - 8, věc postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. Posléze podaná kasační stížnost stěžovatele směřující proti tomuto usnesení byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 4. 2011, č. j. 6 Ads 19/2011 - 59, odmítnuta.

[2] Následně Městský soud v Praze, jako soud místně příslušný, usnesením ze dne 19. 10. 2011, č. j. 10 A 221/2010 - 63, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku z podané žaloby ve výši 2 000 Kč. Na uvedenou výzvu reagoval stěžovatel dne 10. 11. 2011 zasláním vyplněného zestručněného prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech s žádostí o osvobození od soudních poplatků, které nicméně Městský soud v Praze usnesením ze dne 7. 12. 2011, č. j. 10 A 221/2010 - 67, nevyhověl a stěžovateli tedy

nepřiznal osvobození od soudních poplatků. Kasační stížnost stěžovatele směřující proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 2. 2012, č. j. 2 As 23/2012 - 13, zamítl a také odmítl návrh stěžovatele na postoupení právní věci „místně příslušnému" Krajskému soud v Brně.

[3] Poté Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 4. 2012, č. j. 10 A 221/2010 - 85, opětovně vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku ve výši 2000 Kč, a to ve lhůtě 10 dnů ode dne jeho doručení. Žádostí podanou k poštovní přepravě dne 18. 4. 2012 požádal stěžovatel o povolení měsíčních splátek soudního poplatku za jím podanou žalobu.

[4] Městský soud jeho žádosti nevyhověl a v záhlaví citovaným usnesením řízení zastavil, což odůvodnil především tím, že s úhradou poplatku lze posečkat, popřípadě rozložit jeho úhradu na splátky, jak to umožňuje § 156 zák. č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jen v případech uvedených v § 4 odst. 1 písm. e) až i) zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, tedy tam, kde zaplacení soudního poplatku není nutnou podmínkou pro to, aby řízení dále pokračovalo a aby v něm mohlo být vydáno rozhodnutí ve věci samé. Jen u takto vyměřeného poplatku (samostatným usnesením navazujícím na rozhodnutí ve věci samé či výrokem v jeho rámci ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) lze odložit jeho splácení, případně povolit jeho splácení ve splátkách. Není to však možné v případech, kdy poplatková povinnost nevzniká vydáním rozhodnutí, nýbrž samotným podáním návrhu, tedy v případech podle § 4 odst. 1 písm. a) až d) zákona o soudních poplatcích. Zde totiž zákon (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) stanoví jednoznačný následek v podobě zastavení řízení. Ve stěžovatelově věci jde o správní žalobu, tedy o návrh podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích, poplatek za žalobu se stal splatným již samotným podáním žaloby, a nelze tedy žádat o jeho posečkání nebo o povolení splátek. Taková žádost je u tohoto druhu poplatku nepřípustná, proto nemohlo dojít k přerušení běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku, k němuž byl stěžovatel vyzván usnesením ze dne 4. 4. 2012. Lhůta pro zaplacení soudního poplatku tak marně uplynula, aniž stěžovatel poplatek zaplatil, a proto z těchto důvodů městský soud řízení podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.") zastavil.

[5] Stěžovatel napadl uvedené usnesení městského soudu podáním, kterým se domáhá jeho kasace usnesení a „přikázání kasační stížnosti jinému senátu než druhému z důvodu vhodnosti". Své nesouhlasné stanovisko s výše předestřenými závěry městského soudu stěžovatel v kasační stížnosti odůvodňuje především tím, že městský soud zcela „nekvalifikovaně" posoudil jeho žádost o posečkání s úhradou soudního poplatku za jím podanou žalobu, na jeho zaplacení mu poskytl nepřiměřeně krátkou lhůtu a celkově stěžovatelovo jednání zlehčuje a nepřípustně hodnotí jeho situaci. Stěžovatel v kasační stížnosti nepodřadil své námitky zákonným kasačním důvodům ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., z textu podání je nicméně patrné, že namítá nezákonnost usnesení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[6] V rámci přezkumu naplnění podmínek řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud v tomto případě netrval, s ohledem na specifický charakter napadeného usnesení městského soudu, na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. V řízení o kasační stížnosti směřující proti usnesení o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, resp. o nevyhovění žádosti o povolení jeho splátek totiž není namístě trvat na splnění těchto dvou propojených podmínek řízení, jak pro řízení týkající se osvobozování od soudních poplatků či následků nezaplacení soudního

poplatku konstatoval zdejší soud například v rozsudku ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77 (rozhodnutí NSS dostupná www.nssoud.cz): *„Jakkoliv poplatková povinnost vzniká již podáním kasační stížnosti (ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích) a splnění této povinnosti není nutně vázáno až na výzvu soudu, Nejvyšší správní soud již judikoval (rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz), že povaha rozhodnutí o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, proti němuž kasační stížnost směřuje, vylučuje, aby v posuzované věci bylo možno nedostatek podmínky uhrazeného soudního poplatku považovat za překážku, jež by bránila vydání rozhodnutí, jímž se řízení o kasační stížnosti končí. Za situace, kdy předmětem přezkumu je rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení pro nezaplacení soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení poplatku pro kasační řízení vedlo k vlastnímu popření cíle, jenž účastník podáním kasační stížnosti sledoval, a znamenalo by řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení v důsledku nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek.“*

[7] Kasační stížnost je tak podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná, byť nebyl zaplacen soudní poplatek a stěžovatel není ani zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Stěžovatel brojí proti tomu, že prý městský soud nekvalifikovaně naložil s jeho žádostí o posečkání s úhradou soudního poplatku za podanou žalobu. Nejvyšší správní soud nicméně kasační námitky stěžovatele nepovažuje za důvodné a se závěrem městského soudu o zastavení řízení se ztotožňuje, neboť plně koresponduje se závěry Nejvyššího správního soudu, k nimž dospěl již v usnesení ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012 – 34. V případech předvídaných v ust. § 4 odst. 1 písm. a) až d) zákona o soudních poplatcích, kdy poplatková povinnost vzniká současně se samotným podáním návrhu a zaplacení soudního poplatku je tak podmínkou pro to, aby řízení mohlo dále pokračovat, není žádost o posečkání soudního poplatku, resp. žádost o rozložení jeho úhrady na splátky (§ 156 daňového řádu) přípustná. V těchto případech stanoví zákon o soudních poplatcích jiný postup (§ 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích): povinnost platit soudní poplatek může být na základě žádosti poplatníka odložena za splnění podmínek vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích do rozhodnutí ve věci samé (§ 9 odst. 6 zákona o soudních poplatcích), případně může být této povinnosti poplatník zproštěn využitím institutu osvobození od soudního poplatku.

[9] Dle názoru Nejvyššího správního soudu tak městský soud nepochybil, jestliže v nyní posuzovaném případě, kdy stěžovatel poté, co nebylo vyhověno jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku za jím podanou správní žalobu (usnesení ze dne 7. 12. 2011), na opětovnou výzvu městského soudu ke splnění poplatkové povinnosti podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích reagoval písemným podáním s žádostí o povolení měsíčních splátek soudního poplatku, řízení o stěžovatelem podané žalobě zastavil.

[10] Co se týká druhé části stěžovatelova kasačního petitu, tedy požadavku na „přikázání kasační stížnosti jinému senátu než druhému z důvodu vhodnosti“, je třeba konstatovat, že takový požadavek zcela popírá smysl a účel práva na zákonného soudce garantovaného čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a které představuje významný aspekt práva na spravedlivý proces, jehož účelem je zajistit nestranné a svobodné rozhodování, tj.

objevení smyslu a účelu právní normy, resp. zákona, který má být aplikován, tak, aby bylo možno rozhodnout spravedlivě, nelze jej proto v žádném případě interpretovat tak, že by znamenalo právo na příznivé rozhodnutí ve věci, resp. právo na „určení vhodného senátu“, který by vydání takového rozhodnutí garantoval. Výše uvedené ostatně potvrzují i příslušné procesní předpisy (§ 8 s. ř. s. či § 14 o. s. ř.), které účastníkům řízení umožňují v případě pochybností o nestrannosti či nepodjatosti daného soudce vznést námitku podjatosti soudce (jak byl stěžovatel ostatně poučen v přípisu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 2 As 102/2012 - 5), ovšem důvodem k vyloučení soudce nemohou být okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[11] Brojí-li pak stěžovatel proti tomu, že pro něj byla městským soudem stanovená desetidenní lhůta k zaplacení soudního poplatku příliš krátká, je třeba připomenout, že v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu byly za příliš krátké označovány spíše lhůty ještě výrazně kratší, jak ukazuje rozsudek zdejšího soudu ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 - 76. Desetidenní lhůta tak v posuzovaném případě nebyla příliš krátkou a nelze navíc přehlédnout, že k samotnému zastavení řízení městský soud přikročil nikoli těsně po jejím uplynutí, nýbrž až několik týdnů poté, co stěžovateli marně uplynula lhůta městským soudem dodatečně stanovená k jeho zaplacení. Kritika stěžovatele, že zákon o soudních poplatcích dělá ze soudů „kvazifinanční úřady“, stejně jako další stěžovatelovy námitky, které nabývají charakteru stručných a místy nesrozumitelných příkazů či pokynů, nejsou vůbec způsobilé k tomu, aby byly jakkoliv samostatně posouzeny.

[12] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou se shora uvedených důvodů zamítl.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalované žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu